

ciant confiteri seu etiam obligari, vel super iis instrumenta, vel authentica seu alias scripturas in fraudem confici continentia, quod iura, redditus, possessiones, animalia, blada, pecuniam, seu alia bona ad ipsos, vel Monasteria, seu quavis alia bona ipsius Religionis pertinentia seu debita, fuerunt sunt vel esse debent patris, matris seu fratris eorum, vel aliarum personarum prædictarum, & ad ipsas personas pertinere vel debita eis fore, vel alios quoscumque contractus similes fraudulentem, & dolose confici faciant, vel fieri procurent, per quos Ecclesie, Monasteria, & alia loca Religionis ipsius, quibus præfunt, ac iura redditus, & possessiones, seu alia loca ipsorum damnificari, gravari, obligari, vel alias impediri, seu deperire valeant quovis modo. Nos autem omnes prænominos, in grave & enorme præjudicium administrationum suarum talia committentes, vel fieri facientes, aut eis consentientes, præter alias poenas juris (nisi infra duorum mensium spatium a tempore contractus seu commissi huiusmodi numerandum) ea quantum eis possibile fuerit, tolli fecerint, & Ecclesias, Monasteria, Prioratus, administrationes, & loca prædicta reddiderint seu redderint indemnata, seu a talibus dispendiis liberarint, excommunicationis sententia eo ipso decernimus subjacere. Quod si forte præmissa effectualiter non poterint revocare, teneantur infra alios duos menses, illos duos immediate sequentes, ea suis Superioribus revelare: quod si non fecerint, sententiam excommunicationis incurrant, & alias pro dictis excessibus debite puniantur, taliter quod cedat cæteris in exemplum. Possint autem Presbiteri, ac Visitatores in Provincialibus Capitulis deputati, & eorum quilibet, Abbates aliosque quoscumque Prælatos ac administrationes non habentes Superiores Religionis ejusdem, qui huiusmodi sententiam excommunicationis incurrerint, satisfactione præmissa absolvere, & secum super irregularitate si per simplicitatem & juris ignorantiam (non tamen in contemptum clavium) divina celebraverint, vel se ingesserint eidem, inde contracta misericorditer dispensare, cæteros vero confirmiter absolvere, & cum eis in similibus casibus dispensare valeant immediati Superiores eorum.

Mutuo quomodo recipienda.

§. 44. Monasteriorum, & locorum Religionis ejusdem dispendiis, quæ ex mutuo contractu plerumque proveniunt, præcavere, consultius intendentes, statuimus, quod Abbas, Præpositus, Prior, seu quivis alius (etiam Apostolicæ Sedis Notarius) Religionis ejusdem, quom per ipsum fuerit mutuum suscipiendum, ultra summam communi providentia per anuale Capitulum seu majorem partem ipsius taxandam, infra scriptam solemnitate observet, videlicet ut quilibet de prædictis Superioribus ejusdem Religionis non habens, qui habeat recipere mutuum prædictum, tractatum ad minus & consilium duorum dierum non continuatorum, seu interpellatorum cum Capitulo seu Conventu suo diligentem habeat, & maturum. Et nihilominus de con-

sensu sui Capituli vel Conventus, mutuum huiusmodi recipiatur ab eo. In Monasterio vero Prioratu, & administratione, conventuali vel non conventuali Superiore immediatum in eadem Religione habente, in conventuali videlicet cum conventu ipsius, in non conventuali, cum conventu Superioris Ecclesie Monasteriiive loci, tractatus huiusmodi habeatur. Et nihilominus in utroque licentia seu auctoritas interveniat dicti Superioris quocumque nomine censeatur, eo plene certificato in quantum commode fieri poterit, de omnibus, quæ intervenire debent in tractatu præfato, in quo quidem agatur, & clare liqueat, ob quam causam cujusve summæ, & si fieri potest, a quibus creditoribus, & sub quibus conditionibus, & obligationibus, quibusve terminis solvendum suscipiatur mutuum prædictum, de iis nihilominus authentica consensu scriptura, in qua ea omnia, ac nomina illorum, qui interfuerint in tractatu, ac etiam consentientium, & auctorizantium exprimentur, & ipsorum auctorizantium sigilla scripturæ huiusmodi apponantur. Prohibemus insuper, ne prætextu alicujus procuræ generalis, etiam si contineatur in ea, quod procurator mutuum possit recipere, aut obligare Ecclesiam Monasterium, vel alium locum, mutuum recipere valeat Ecclesia, Monasterium, vel locus alius obligari, nisi prius prædicta omnia fuerint observata. Volumus autem, quod pecunia quæ taliter, ut præmittitur, mutuo recipietur, non remaneat in folio Antistitis, seu Abbatis, vel Prioris, aut alterius administratoris huiusmodi contractum in euntis principaliter potestate, sed si commode fieri potest, tradatur tribus, seu pluribus aut paucioribus viris, prout expediens videbitur providis, & discretis, qui dictum mutuum ad illas utilitates seu necessitates convertant, ob quas noscitur fuisse contractum, qui super hoc fideliter exequendo juramenti vinculo adstringantur, districtius inhibentes, ne eorum quæ debentur Ecclesiis, Monasteriis, seu locis aliis Religionis ejusdem, remissio fraudulosa, & notabiliter damnosa a quoquam valeat attentari. Permittimus tamen, quod si Antistes, vel Abbas, aut alii quicumque administratores Religionis ejusdem, a locis aliis dictæ Religionis, quibus subsunt, sint multum remoti, & casus aliquis eviderent utilis, seu necessarius occurrat, cui succurri non valeat, nisi ultra dictam summam communi providentia taxatam mutuum contrahatur, licitum sit eidem absque solemnitate huiusmodi, & poenis infra scriptis, ut tali casu valeat provideri, tantam absque fraude qualibet summam recipere mutuo, quanta necessaria fuerit pro casu præfato. Recipientes autem mutuum in casu huiusmodi, si Superiores ejusdem Religionis non habuerint in Conventibus propriis, si vero Superiores tales habuerint, eidem Superioribus, & nihilominus suis Conventibus, si Conventum habeant, infra octo dies, postquam eorum præsentiam habere commode poterunt, id exponere, & de iis, qui in ipso contractu intervenerunt, eos certiores reddere teneantur, & conficiatur inde scriptura,

ptura, si ipsis Superioribus, vel Conventibus visum fuerit expedire. Prælati autem, seu quivis administrator, qui semel recepit, sive particulariter sive simul, summam prædictam, communi providentia, ut præmittitur, prætaxatam, quocumque mutuum recipiat ultra eam, nisi esset modicum, quod tamen quartam partem ejusdem summæ non excedat, teneatur sub infra scriptis poenis solemnitate secundam plenarie observare. Quod si Abbas, Præpositus, Prior, vel administrator alius dictæ Religionis quocumque nomine censeatur, contra præmissa faciens, mutuum ultra dictam summam communi providentia taxatam absque dicta solemnitate recipiendo, locum sibi commissum, aut iura, redditus, seu possessiones ipsius expresse obligaverit, vel literas, vel instrumenta concessionis, vel recognitionis super hoc concesserit, seu alias submiserit (nisi infra sex menses immediate sequentes, obligationes & submissiones huiusmodi cessare fecerit) sit ei extunc, donec ea compleverit, Ecclesie interdictus ingressus, & insuper Præpositi, Priores, & alii administratores Superiorem ejusdem religionis, non tamen Conventum habentes, si præfatum interdictum per alios sex menses præfatos sex immediate sequentes pertinaciter substiterint, sint ex tunc a suis administrationibus suspensi, donec obligationes prædictæ tollantur, & eorum administrationes redditæ fuerint indemnes. Suspensionem autem huiusmodi durante Superiores immediati taliter suspensionum administrationes eorum recipiant, easque per se vel alios fideliter gerere, & indemnes pro posse reddere studeant, ac nihilominus suspensos eosdem aliter punire, prout culpæ qualitas exegerit, non omittant. Si quis autem taliter suspensionum Superioribus ipsis in prædictis de facto contradicere præsumperit, & in contradictione huiusmodi per octo dies pertinaciter perseveraverit, excommunicationis incurrat sententiam ipso facto, quam si substiterit pertinaci animo per sex menses, dignitate, officio, administratione, seu beneficio per eum obtenta seu obtento privetur.

Locationes quibus de causa, & quo pacto faciende.

§. 45. Quoniam ex minus provida locatione locorum religionis ejusdem, seu concessione ipsorum ad firmam, proventus locorum ipsorum plurima pertulit hæcenus dicta religio detrimenta, salubri prohibemus, edicto, ne Abbates, Priores, Præpositi, aut ceteri administratores Religionis ipsius, sine causa necessaria, vel utili, loca suæ administrationi commissa, vel proventus ipsorum locorum, ad firmam tradere, seu locare præsumant. Quod si ex causa huiusmodi id fecerint, & Capitulum seu Conventum habuerint, non tamen Superiorem Religionis ejusdem, debeant cum eodem Capitulo, seu Conventu præmittere tractatum de causa huiusmodi, & de quantitate pretii, & sub quibus obligationibus, & de persona illius, cui firma, seu obligatio huiusmodi fuerit facienda, ipsaque facere cum consilio ipsius Capituli, seu Conventus, vel majoris partis ejusdem. Si vero Capitulum, seu Conventum proprium, & nihilominus Superiorem ejusdem Religionis habuerint, non solum cum ipso Capitulo seu Conventu, sed etiam cum eodem Superiore, dictum tractatum præhabeant, & cum consilio Capituli, seu Conventus ipsorum, vel majoris partis, ac de dicti Superioris licentia, & non aliter ad eas procedant. Si autem Priores, vel Præpositi, aut alii Administratores extiterint, non habentes Conventum, sed Antistitem, Abbatem, vel alium Superiorem Religionis ejusdem, tractatum prædictum cum eodem Superiore præmittant, & cum ipsius licentia, & non aliter faciant firmam, seu locationem præfatum. Per hoc autem non intendimus prohibere, quo minus redditus, & proventus Administrationum suarum locare, seu vendere valeant absque solemnitate præmissa ad tempus modicum, juxta morem in regione, in qua erunt, solitum observari, statutis Ecclesiarum, Monasteriorum, vel aliorum locorum Religionis ejusdem (si qua super hoc fuerint) rationabilibus observatis. Si tamen ex huiusmodi locatione, seu venditione proventus ad tempus modicum, ut præmittitur, faciendis contingeret infra unum annum recipi pecuniam, vel aliud quocumque pretium proventus rei locatæ unius anni excedens, tunc solemnitates præmissas volumus observari. Simili modo etiam prohibemus, ne aliquo casu firmæ seu locationes, seu venditiones huiusmodi fiant per eosdem personas suspectis, ne quibusvis firmariis, seu conductoribus, sive emptoribus liber originalis censuum, aut instrumenta seu monumenta originalia super juribus Ecclesiarum vel administrationum confecta tradantur, neve jurisdictiones per se, aut cum Universitate, seu Civitate, vel Villa, vel insignia loca, seu Castra, vel Fortalicia locentur, seu ad firmam tradantur, sive sub locatione, vel firma includantur. Redditi tamen seu proventus Civitatum dicti Ordinis, Villarum, locorum, Castrorum, & Fortaliorum huiusmodi, prout superius præmittitur, vendi valeant, seu locari. Ubi autem occasione firmarum, aut locationum, seu venditionum huiusmodi contingeret personas, vel bona Ecclesiastica ipsius Religionis obligari, vel submitti, obligationes & submissiones huiusmodi fieri volumus ecclesiasticæ jurisdictioni, & coercionem mandari, & coercionem executioni mandari. Firmas autem seu locationes aut venditiones prædictas, locorumque traditiones contra præmissa facta, instrumenta quoque & quælibet documenta super eis confecta, justitia carere decernimus, & nullius existere firmitatis. Et nihilominus Abbates, Priores, Præpositi, & ceteri Administratores Superiorem Religionis ejusdem non habentes, qui contrafecerint, per Præsidentes Capitulis, vel per Visitatores deputandos eis corrigantur. Ceteri vero per Antistites, Abbates seu alios immediatos superiores eorum, si eis visum fuerit, in quinta parte pretii locationis, sive firmæ, fabricæ seu ornamentis Ecclesie, Monasterii, sive loci, cui immediate suberunt, applicanda, & alias debite puniantur.

§. 46. Ut Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum locorum Religionis ejusdem, bona

De Regibus & Archiepiscopis consuecendis.

na, & jura salubriter conserventur, statuimus quod Praesidentes Ecclesiis Cathedralibus, Monasteriis, Prioratibus, & administrationibus aliis quibuscumque dictae Religionis, quamprimum commode poterunt, conscribant seu conficiant registra, in quibus possessiones, census, jura, & cetera bona immobilia quaecumque & qualitercumque fuerint, ad eorum administrationem spectantia, sigillatim & specificis describantur. Fiant etiam per eosdem registra de ornamentis Ecclesiasticis, vasibus, lectis, animalibus, & aliis rebus mobilibus, & se moventibus pro agricultura, & alia instructione locorum necessariis, vel utilibus, & hujusmodi registra in locis subjectis aliis Superioribus Religionis ejusdem duplicentur: quorum unum in loco superiori & reliquum in subjecto servantur. Visitatores quoque in Provincialibus Capitulis deputati cum visitabunt loca suae visitationi commissa, Praelati etiam & alii Superiores, cum fuerit opportunum, diligenter inquirent, an res & bona praedicta necessaria pro instructione locorum teneantur in locis eisdem, & provideant quod perpetuo teneantur in eis, aliterque reperta faciant emendari, & secundum quod culpa exegerit, puniant delinquentes. Insuper Praesidentes praefati, cum possessiones administrationum suarum fuerint affecti, inventaria de bonis mobilibus, & se moventibus repertis in Administrationibus ipsis conscribant. His vero qui habent Superiores Religionis ejusdem, hujusmodi inventaria faciant duplicata, quorum unum in loco subjecto servetur, & Superiori reliquum assignetur, ut per ea, in quo statu Administrationes ipsas receperint, valeat apparere. Fiant autem hujusmodi inventaria & registra per tabellionem, vel saltem in aliarum publicarum praesentia personarum. Adijcimus etiam, quod Praesidentes Ecclesiis Cathedralibus, Monasteriis, & locis aliis dictae Religionis, qui bona mobilia, Prioratum, administrationum, & beneficiorum, quorumlibet Religionis ejusdem, sibi subjectorum vacantium in eis, tempore hujusmodi vacationis inventa, seu illa durante obvenientia ex privilegio, vel consuetudine, seu alia causa rationabili ad se afferunt pertinere, vasa, vestimenta, seu alia ornamenta divino cultui deputata, animalia etiam tam pro agricultura, quam pro aliis ipsorum locorum necessitatibus teneri inibi consueti, vasa vinaria, & coquinaria, lectos etiam, & alia suppellectilia necessaria seu vasa (nisi forte aurea vel argentea fuerint) nullatenus occupare, vel exinde asportare, aut sibi appropriare praesumant. In apprehendis quoque bonis aliis Constitutionem felicis record. Bonifacii Papae Octavi praedecessoris nostri super hoc editam, quae incipit *Praesenti*, diligenter observent. Qui vero fecerint, juxta qualitatem delinquentium personarum poenas incurrant, quae per Constitutionem eandem ejus transgresso-ribus imponuntur.

Alimentorum subministratio- nes non distorrendae.

§. 47. Quum sit rationi consonum, illos non debere onera recusare. qui rerum commoda complectuntur, statuimus, quod Antistites, Abbates, Praepositi, Archidiaconi,

Priores, & Administratores ceteri Religionis praefatae, qui census, redditus, pensiones, seu quaecumque similia debent vel debebunt in posterum pro alimentis quotidianis, vel pro vestitiis in Ecclesiis Cathedralibus, Monasteriis, Praepositis, Prioratibus, officiis, & administrationibus, seu aliis locis Religionis ejusdem, sive in blado, vino, carnibus, oleo, piscibus, pecunia, seu rebus aliis quibuscumque consistant, illa eis in terminis consuetis, vel praefixis seu in antea praesigendis integre solvere non omitterent. Quod si Priores, Praepositi, Archidiaconi, ac ceteri administratores ejusdem Religionis ea in ipsis terminis, vel saltem infra mensem non solverint, requisiti, quantum ascendit quarta pars illius debiti, ultra ipsum debitum nomine poenae solvere teneantur. Et si infra alium mensem immediate sequentem non solverint, tam poenam, quam etiam ipsum debitum principale, eo ipso sint (donec de praedictis fuerit integraliter satisfactum) a temporalium administratione suspensi, & Praelatus durante suspensione praedicta, ministret per alium temporalia beneficia illius, qui suspensionem incurrerit supra dictam, & satisfaciat de praedictis. Antistites vero si post lapsum terminum requisiti infra duorum mensium spatium a die requisitionis hujusmodi computandum, satisfacere contempserint, poenam tertiae partis debiti, incurrant irremissibiliter eo ipso. Abbates autem, & alii Praelati Religionis ejusdem, si post requisitionem consimilem infra mensem satisfacere contempserint, incurrant poenam consimilem ipso facto. Et si Abbates, & alii Praelati hujusmodi per alium mensem sequentem solvere non curaverint, a stallis chori, & loco Capituli deputatis eisdem, sint ipso facto, & tandiu remaneant suspensi, donec integraliter de debito, & poena satisfecerint memoratis, nulla remissione profutura eisdem. In praedictis tamen casibus de principali debito satisfacto Antistites, Abbates, & alii Praelati libere, inferiores vero de suorum licentia Praelatorum, remittere valeant poenas praefatas ab aliis, quam a praefatis Antistitibus, Abbatibus, & Praelatis sibi debitas pro praedictis. Institutionibus Regularibus inherentes, statuimus, ut Canonici in Ecclesiis Cathedralibus, Monasteriis sive locis aliis Collegiatis, seu Conventualibus d. Religionis constituti, consuetudine seu usu (quinimo abusu) contrario non obstante in Refectorio comedant in comuni, nisi in casibus, in quibus & prout eisdem licitum est, seu permissum extra Refectorium comedere, secundum regularia & canonica instituta, proviso quod illi, quibus incumbit onus providendi de victu Canonice, eisdem provideant sufficienter & decenter, non in pecunia, sed in victualibus, prout cuilibet opus erit: de qua sufficientia & decentia victualium, tractetur, & si expedierit ordinetur in Capitulo annuali. Decernentes, quod siqui redditus, vel pensiones alicui ex Canonice singulariter haecenus pro victualibus fuerint assignati, nullatenus dimittantur eidem. Nos in assignatione hujusmodi revocamus, & pro revocatis haberi volumus, & eas fieri deinceps prohibemus.

deinceps prohibemus. Illi quoque, quibus incumbit onus de vestimentis, calceamentis, & aliis corporis indumentis necessariis dictis Canonice providendi, eisdem provideant sufficienter, & decenter, & tempore congruo juxta suppetentiam facultatum, & conditionem seu qualitatem regionis: & illud quod dandum erit singulis pro vestimentis, & aliis praedictis, ordinent & taxent si opus fuerit in annuali Capitulo memorato. Ad haec subjungimus, quod illi, qui praedicta administrare teneantur, ad ea omni excusatione cessante ut praemittitur ministranda per Superiores suos, aut in defectum eorum, per Visitatores vel Praesidentes in Capitulo Provinciali deputatos, & eorum quemlibet compellantur. Nec audiantur, si dicant privilegium, statutum, ordinationem, vel consuetudinem contraria se habere, aut pro suis personis, eorumque statu personarum, & officiorum decentia subsistentibus, se afferant indigere, nulla quoque super hoc appellatio, nullave supplicatio eis prosit. Et si tertio moniti per aliqua dierum competentia intervalla momentis arbitrio relinquenda, praemissis efficaciter parere contempserint, removeantur a suis administrationibus vel officiis, ipsaque aliis personis idoneis praedicta complere valentibus committantur. Abbates vero, Praepositi, Priores, ac ceteri, etiam Apostolicae Sedis Notarii non habentes Superiores Religionis ejusdem, vel habentes, si praesentis Collegii seu Conventus, qui de praedictis providere teneantur, non habentes quidem Superiores, a Praesidentibus ac Visitatoribus, & eorum quolibet, ceteri vero tam ab eisdem, quam etiam a dictis suis Superioribus per censuram ecclesiasticam, aliisque remediis ad hoc congruentibus ad id omnino cogantur, eisdem Superioribus nisi suos subditos; necnon dictis Praesidentibus ac Visitatoribus, nisi Abbates, Priores, & alios supra dictos efficaciter ad praemissa compulerint: in Capitulis provincialibus graviter arguendis, & taliter corrigendis, quod cedat ceteris in exemplum. Ceterum si redditus, & proventus dignitatum, officiorum, seu administrationum, quibus onus praedictum incumbit, aut dicta victualia, vestimenta, seu alia pro victu seu vestitu necessario Canonice ministrando non suffecerint, possit Praelatus in suo annuali Capitulo, cum consilio & assensu ejusdem Capituli, vel maioris partis ipsius, auctoritate Apostolicae Prioratibus, administrationibus, & aliis beneficiis per Canonicos dictae Religionis solitis gubernari, quibus eorum supportatis oneribus ad hoc suffecerint facultates (vocatis tamen ad hoc Prioribus, vel administratoribus, & aliis beneficiis, qui eisdem praesentibus pensiones perpetuas imponere, pro sufficienti supplemento defectus victualium, & vestimentorum, & aliorum necessariorum, pro habitu corporis dumtaxat, quas quidem pensiones ex tunc, tam illi qui eisdem Prioratibus, administrationibus, & beneficiis aliis tempore hujusmodi impositionis praesentibus, quam successores eorum solvere teneantur.

Ab esu carnis quando abstinendum.

§. 48. Ut saluti Auditorii purius servietur, statuimus quod universi Canonici Religionis

praefatae, ab esu carnis diebus Veneris, Sabbati, & per totum Adventum Domini studeant abstinere, non obstantibus statutis, vel contrariis quibuscumque. Super abstinentia vero ab esu hujusmodi carnis in quarta feria, & Septuagesima, Praelati seu alii, ad quos spectaverit, consuetudines & statuta, antiqua & nova, honesta, & rationabilia suorum locorum servant, & faciant observari. Illis tamen qui ad maiorem abstinentiam sunt adstricti, per hoc esum carnis non intendimus indulgere.

De accubitu in Dormitoriis.

§. 49. Rursus praecipimus, quod Canonici Religionis ejusdem residentes in claustris, omnes simul, vel si multitudo eorum non finit, saltem quanto plures ex ipsis commode poterunt, in una domo dormiant & quiescant, iuxta regularia instituta canonica, non habentes separatas cameras sive cellas, exceptis iis, qui propter senectutem, valetudines corporales, aut propter administrationes seu Officia, quae gesserint, vel ex aliis causis juxta dispositionem sui Superioris rationabiliter excusantur. Statuimus etiam quod in dormitoriis cellas non habentibus, cellae de cetero nullae fiant. Permittimus tamen, quod in eis, ubi sunt cellae iam factae remaneant; sed a parte anteriori debeant aperiri, ita quod a transeuntibus, hi qui intra fuerint, conspici valeant, & videri, & quod per Praelatos locorum infra sex menses a tempore, quo praesentes constitutiones fuerint publicatae, vel ipsis negligentibus, seu non valentibus, per Visitatores in Provincialibus Capitulis deputatos, in prima visitatione, quam impenderit, omnes tales cellae ab anteriori parte debeant aperiri; & si super hoc fuerint aliqui resistentes, vel impedimentum praestantes, seu praestari procurantes, vel ad id dantes auxilium, consilium, vel favorem, publice vel occulte, vel hujusmodi cellas de novo facere praesumentes, excommunicationis incurrant sententiam ipso facto. Quos etiam ipsi Praelati, & Visitatores praefati, per aliam juris, & ipsius Religionis remedia, valeant super his auctoritate Apostolica coercere. Ab hujusmodi autem excommunicatione, si ipsam incurrerint, possint absolvi per Visitatores praefatos, vel per Praelatos immediatos eorum, & cum eis super irregularitate, si quam forsitan contraxerint, per simplicitatem & juris ignorantiam (non tamen in contemptum clavium) celebrando divina, vel se ingerendo eisdem, per eosdem valeant dispensari.

Privilegia aliqua mobilia, & immobilia seu non movenda loco.

§. 50. Religionis ejusdem consulere commodis, & praecavere dispendiis cupientes, statuimus ut siquis Ecclesiae Cathedrali, Monasterio, Prioratu, Praepositurae, seu administrationi cuiusvis dictae Religionis Praesidens, aut simplex Canonicus, seu Conversus Religionis ejusdem privilegia, literas, vel instrumenta concessa, seu concessa super libertatibus, possessionibus, rebus, seu juribus eorumdem, aut vasa aurea, seu argentea divino cultui dedicata, necnon reliquias, ornamenta ecclesiastica, libros aut res alias notabiles vel pretiosas ipsorum, extra Ecclesiam, Monasterium, Prioratum, seu administrationem hujusmodi,

in damnum ipsorum, apud suos consanguineos vel propinquos, seu quoscumque alios fraudulenter transportare, seu tenere præsumperit (nisi infra duorum mensium spatium prout possibile fuerit ei, ad loca ipsa redeat, vel eadem loca, seu administrationes infra idem spatium indemnitate reddiderit) extunc possidens ipsa, tamdiu donec præmissa, ut præfertur emendaverit, ab administratione temporalium sit suspensus. simplex vero Canonicus, vel conversus, ad beneficia seu officia qualibet Religionis ipsius obtinenda, sit eo ipso tamdiu inhabilis quousque per immediatum Superiorem ipsius, satisfactione præmissa cum eis fuerit misericorditer dispensatum. Et si Præsidenti eiusdem, qui tamen Antistes non fuerit, culpa extiterit manifesta per Præsidentes in Provinciali Capitulo, vel Visitatores per idem Capitulum deputatos poenæ graviori subdantur.

De frequentia celebrationis Missarum per Sacerdotes.

§. 51. Hortamur Præpositos, Priores, & Administratores, singulosque Canonicos dictæ Religionis in Sacerdotio constitutos, in Ecclesiis, Monasteriis, & aliis eorum locis Conventualibus residentes, ut (si non frequentius) saltem bis in septimana, residentes autem in Prioratibus, vel aliis locis in Conventualibus, saltem semel in hebdomada, in Scholis vero, vel alibi commorantes, infra quindecim dies saltem semel, salva honestate, & debita devotione Missas studeant celebrare.

Et Sacramentorum Penitentia, & Eucharistia per alios.

§. 52. Alii vero Canonici non Sacerdotes ubilibet constituti, in qualibet quindena saltem semel consecantur, & quolibet menses reverenter suscipiant Eucharistiæ Sacramentum, nisi forte de proprii Confessoris consilio, ob aliquam rationabilem causam, ad tempus ab ejus perceptione eorum aliquis duxerit abstinendum. Per hoc autem, statutis consuetudinibus, ordinationibus, seu observantiis Ecclesiarum, Monasteriorum, seu locorum prædictorum, quibus frequentius pro certis diebus confiteri, communicare, vel celebrare debeant, vel sæpius celebrando locorum onera supportare, in aliquo non intendimus derogare: adjicientes quod Abbates, Præpositi, seu Priores ceteri locis Conventualibus prædites, die qualibet, rationabili causa cessante Missam celebrent, vel audiant, & nihilominus in solemnibus festis, in suis Monasteriis sive locis Missas solemnes studeant celebrare.

De Recitatione Horarum Canoniarum.

§. 53. Hortamur etiam, quod in Ecclesiis, Monasteriis, sive locis aliis Conventualibus, cum modestia, humiliter, & devote, Horis nocturnis, & diurnis, ad divina Officia universi, & singuli Canonici studeant convenire: ipsaque non transcurrendo, aut synopando, sed tractim & distincte psallant, & celebrent devote. Sane in Ecclesiis Cathedralibus, Monasteriis, & locis aliis Conventualibus Religionis ejusdem, Missa major per Canonicum celebretur. Et si inibi magnus & ad hoc sufficiens fuerit Canonicorum numerus, in officiis Diaconatus, & Subdiaconatus ministrent hujusmodi celebranti, & qui hebdomadarius fuerit Missæ majoris, cessante impedimento legitimo, horas Canonicas

incipiat, & collectas orationes dicat. Transgressores vero præmissorum debite subiaceant disciplinæ.

§. 54. Denique solliciti sint Antistites, Abbates, Præpositi, Priores, Sacrificæ, & administratores alii Religionis præfate quocumque nomine censeantur, quibus incumbit Ecclesiasticas, Oratoria, Altaria, reliquias, vasa, corporalia, vestimenta, & alia ornamenta ecclesiastica, munda, & nitida conservare, & facere ab aliis conservari, de Breviariis quoque, Missalibus, aliisque libris, & vestimentis, ac ornamentis quibuslibet necessariis, juxta facultates, & exigentiam locorum suorum, Ecclesiis, & locis eisdem omnino provideant, seu faciant provideri: quod si præmissa pro posse adimplere neglexerint, ad ea complenda competentibus remediis compellantur, & si opus fuerit pars proventuum Beneficiorum eorum per Superiores recipiantur eisdem, & in prædictorum provisionem per aliquem idoneum convertantur.

De Ornamentis & Vasis ecclesiasticis.

§. 55. In favorem Religionis præfate prohibemus, ne Antistites, & alii Ecclesiastici Judices, trahant professores Religionis ejusdem in causis criminalibus ad eorum consistorium, seu judiciale tribunal, ubi causæ communiter audiuntur: sed alibi audiantur dictas causas: nisi forte criminis manifesti enormitas aliud suaserit faciendum.

Religionis hujus Canonici ad publicam Tribunalia non trahendi in criminalibus.

§. 56. Porro a venationibus, & occupationibus Canonici dictæ Religionis abstineant, nec eis interesse, aut canes adopus venandi, vel aures venaticas per se, vel alios tenere præsumant, nec a familiaribus secum morantibus teneri permittant: nisi saltus, vivaria, vel garenas propria, vel jus venandi in alienis haberent, quo casu hoc eis permittitur, dum tamen infra Monasterium, seu domos, quas inhabitant, aut eorum claustras, venaticos canes non teneant, nec venationi præsentiam exhibeant personalem. Siqui vero eorum venationi, aut occupationi clamose, vel alias, cum canibus, vel avibus ex proposito interfuerint: siquidem Abbas fuerit, vel Prior, seu Præpositus aut Apostolicæ Sedis Notarius quicumque non habens Superiorem ejusdem Religionis, per annum se noverit a beneficiorum collatione suspensum, quo casu jus collationis hujusmodi, eo modo quo sibi competeat, ad Priorem claustralem, cum consilio & assensu Conventus, vel majoris partis ipsius durante suspensione hujusmodi devolvatur. Si vero alius fuerit, ab administratione quam obtinet, sit per annum suspensus: quod si nullam administrationem habet, eo ipso per annum reddatur inhabilis ad administrationem, seu aliud Ecclesiasticum Beneficium obtinendum.

Venationi vel occupationi non incumbant.

§. 57. Dicti quoque Canonici, infra septa suarum Ecclesiarum, seu Monasteriorum, arma nullatenus teneant sine suorum licentia Prælatorum. Tenentes vero absque dicta licentia, per Superiorem suum taliter puniantur, quod ipsorum poena cedat aliis in exemplum. Super inhabilitate tamen & suspensione prædictis, Præsidentes & eorum quilibet cum Prælati, & Prælati cum eorum subdi-

Arma intra Ecclesiarum septa non teneant.

ditis possint, si eis expediens visum fuerit dispensare, in juncta transgressoribus poenitentia salutari.

Canonici suos Superiores accusantes quo pacto audiendi.

§. 57. Quia nonnulli Canonici dictæ Religionis contra Prælatos, vel Superiores suos frequenter multa proponunt, non ut omnia per eos proposita probent, quia nec facere possent, sed ut infament, omnibus & probatis forsitan illorum aliquibus, finem consequantur optatum, districtius inhibemus, ne quisvis Canonicus Religionis ejusdem contra suum Prælatum vel Superiorem, super crimine vel criminibus deinceps quomodolibet admittatur: nisi prius se obligaverit ad poenam congruam, si in probatione propositum, vel alicujus ipsorum defecerit, per eum irremissibiliter subeundam.

Disciplina regularis ubi fuerit collata quomodo observanda.

§. 59. Si aliqua Ecclesia Cathedralis, Monasterium, seu alius locus Religionis ejusdem, in Religione vel regulari observantia adeo sint collapsa, quod per Antistitem, Abbatem vel alium Prælatum, seu administratorem, vel Canonicos proprios verisimiliter nequeat reparari, statuimus quod per Præsidentes Provinciales, & quemlibet eorumdem, ad requisitionem seu relationem Visitatorum, prout eidem Capitulo super hoc consulendo videbitur expedire: vel sine consultatione hujusmodi, si ex dilatione consulendi dictum Capitulum periculum immineret, auctoritate Apostolica de alia Ecclesia, Monasterio seu loco: in qua seu quo ejusdem Religionis noscitur observantia resorere, Canonici assumantur idonei, & ad dictam Ecclesiam, Monasterium sive locum collapsam, seu collapsum mittantur, ut ibidem quamdiam expediens fuerit morentur, per quos Ecclesia, Monasterium seu locus hujusmodi reparatur. Illi vero Canonici, ob quorum culpam ejusdem Ecclesiæ, Monasterii sive loci hujusmodi lapsus seu deformatio noscitur contigisse, in Ecclesia seu Monasterio vel loco de qua vel quo assumpti fuerint ii, qui ad Ecclesiam vel Monasterium, seu locum collapsam vel collapsum, ut præmittitur transmittentur, vel in loco alio, in quo eadem religio vigeat, per Præsidentes eisdem & eorum quemlibet, prout expediens fuerit, auctoritate Apostolica collocentur, ubi eorum mores valeant reformari: districtius inhibentes ne Monasteria seu alia loca Collegiata, seu Conventualia Religionis ejusdem, Ecclesiis, Monasteriis seu locis Religiosorum quorumcumque alterius habitus uniantur, vel etiam submittantur, sine licentia Sedis Apostolicæ speciali, si secus actum fuerit, decernentes irritum & inane.

Contra peculium, & propositos.

§. 60. Licet contra Religiosos proprietarios sit provivum per canonicas sanctiones, tamen specialius providere volentes contra illos Canonicos & Conversos dictæ Religionis, qui suæ salutis oblii, contra Regulares & Canonicas institutiones pecuniam congregant, jura, possessiones, redditus, seu census annuos, & alia bona emunt, seu emi faciunt, aliquando proprio, & sæpe nomine alieno, multis super iis signentis adhibitis, aliisque tradunt animalia nutrienda & cum augmento vel lucro, sibi vel alteri reddenda eorum no-

mine, seu pro ipsis; & alios multos contractus diversimode tamquam negociatores exercent; necnon appetentes & sectantes lucra turpia, peculium occultant, & illicite detinent in suarum periculum animarum. Decernimus omnia præmissa (quæ tamen restitutioni non subiaceant aliorum) nedum post obitum, sed etiam in vita ipsorum Canonicorum & Conversorum, fore administrationi, ad quam pertinuerint applicanda quacumque consuetudine contraria non obtante, quodque nulli Canonico vel Converso talia faciendi licentia a quoquam valeat indulgeri, & quod præfati Canonici & Conversi prædicta committentes, & quocumque Religionis ejusdem supradicta retinentes, aut sibi ipsis appropriantes, vel applicationi hujusmodi resistentes, vel impedimentum publice vel occulte eidem præstantes, seu præfari procurantes, vel dictum peculium habentes & non revelantes Prælati propriis, si per eisdem Prælatos specialiter & nominatim moniti, infra mensem post monitionem hujusmodi immediate sequentem, a prædictis non desisterint, vel peculium non revelaverint, & restituerint si restituendi facultatem habuerint, sint eo ipso inhabiles ad Prioratus officium, administrationes, & beneficia qualibet in Religione hujusmodi obtinenda. Concedimus tamen quod cum talibus Canonici seu Conversi, Antistites, Abbates, Præpositi & alii Prælati eorum immediati, possint super inhabilitate hujusmodi dispensare, quando eis videbitur expedire: dummodo a prædictis desisterint, & peculium & alia supradicta revelaverint & restituerint, ut præfertur. Teneantur insuper Prælati & Superiores præfati, in suis annualibus Capitulis monere generaliter annuatim omnes proprietarios, ut ab omnibus supradictis desistant excessibus, & peculium, si quod habeant, revelent & restituerent non postponant.

Contra conspirationes, & conjurationes facientes.

§. 61. Quum ex conspirationis & conjurationis crimine (si forte transeat impunitum) multa mala & scandala possint exoriri, statuimus, quod conspiratores & conjuratores, si qui Religionis ejusdem de crimine hujusmodi legitime convicti fuerint vel confessi, præter alias poenas talibus a iure vel aliquo quovis modo inflictas, eo ipso beneficiis & administrationibus quibuslibet quæ obtinuerint, sint privati. Si vero beneficiati non fuerint, eo ipso reddantur inhabiles ad quævis beneficia, seu administrationes ecclesiasticas quomodolibet obtinenda. Contra conspiratores autem & conjuratores occultos, quorum notitia non habetur, per Superiorem aut Visitatores, etiam poenæ alie, prout expedire videbitur, generaliter statuuntur. Si vero aliquis de prædictis ad cor reductus, illi vel illis, qui tanguntur ex eis, ipsas patefecerint tali tempore, quod possint hujusmodi factionibus obviare, dignus absolutione & venia habeatur.

De fugitivis & eisdem.

§. 62. Ne Canonici Religionis præfate vagandi occasionem habentes, salutis propriæ detrimentum incurrant, statuimus ut Præsidentes Provincialibus Capitulis, necnon Abbates, Præpositi, Priores & alii, ad quos id pertinet, fugitivos & eisdem de Ordine suo,

suo, requirant solite annuatim, qui si in Ecclesiis, seu Monasteriis suis recipi poterunt, secundum Ordinem regularem recipiantur, salva Ordinis disciplina, quod si indisciplinati, & incorrigibiles apparuerint, auctoritate nostra provideant Praesidentes & alii praedicti, ut apud eandem Ecclesiam seu Monasteria, in locis competentibus a communi fratrum consortio segregati, ponantur ad agendum poenitentiam, ibique vite necessaria ministrantur eisdem, nec pateat aliis fratribus, aut cuiquam alteri accessus ad eos, nisi prius a Superiore petita licentia super hoc & obtenta. Si vero huiusmodi fugitivos vel eiectiones inobedientes invenerint, eos excommunicent, & tamdiu faciant ab Ecclesiarum Praelatis excommunicatos pronuntiare publice, donec ad mandatum ipsarum humiliter revertantur. Insuper statuimus, quod Praelati & alii, ad quos pertinerit in ipsa Religione correctiones facere regulares, quotiens & quando pro gravius culpis debent poenitentias iniungere, hoc faciant cum aliquorum proborum consilio, & tractatu praehabito cum eisdem.

Per premissa Ordinarios iuri non derogatur. Hec natura quomodo publicanda.

§. 63. Per premissa vero iurisdictioni Ordinariorum non intendimus derogare. §. 64. Ut autem statuta huiusmodi, quae Religionis eiusdem salutem sapiunt & profectum, ad cunctorum professorum eiusdem Ordinis notitiam deducantur, ac inviolabiliter & fideliter observentur ab eis, auctoritate Apostolica praesentium tenore praecipimus, quod statuta praedicta in primis provincialibus Capitulis eorumdem, a principio usque ad finem publice legantur, & solemniter publicentur, erumque singulae copiae, singulis Ecclesiis, Monasteriis, atque locis Religionis eiusdem habentibus Capitula, Collegia seu Conventus per Praesidentes dictis Capitulis eorum sigillata sigillis tradantur, & etiam assignentur, expensis tamen Capitulorum seu Conventuum, quibus huiusmodi danda fuerint copiae, conscribenda, quodque in singulis Ecclesiis, Monasteriis, atque locis dicti Ordinis, statuta praefata bis in anno legantur: statutis & consuetudinibus dicti Ordinis & privilegiis quibuscumque, si qua forsitan huiusmodi statutis per nos editis obviarent: omni quoad hoc deinceps robore caritatis. Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

Dat. die 13. Maii 1339. Pontif. An. V.

Dat. Avinione, Idibus Maii, Pontificatus nostri anno quinto.

XIV.

Institutio Studii Generalis in Civitate Veronen.

Benedictus Episcopus, Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

DUM solite considerationis indagine perferuntur, quam sit domum sapientiae pretiosum &c. cetera prout in Constitutione..... §. 1. Cum igitur Civitas Veronen., pro-

Ex Regest. Vnic. unde transcriptum hoc Diploma editi Vghe. l'ius Ital. Sac. aus de ecclesia Veronen.

pter ipsius commoditates & condiciones, quamplurimas apta non modicum generali studio censetur: Nos profectibus publicis multipliciter expedire credentes, ut in Civitate praedicta cultores sapientiae inferantur, fructum uberem largiente Domino in tempore producturi, Apostolica auctoritate concedimus, & tenore praesentium indulgemus, ut in Civitate praefata sit deinceps in iure Canonico, & Civili, & in medicina, & artibus perpetuum Studium Generale, in quo Magistri doceant, & Scholares libere studeant & audiant in facultatibus praebatis, & in eisdem facultatibus Magisterii titulo valeant idonei decorari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae concessionis infringere &c.

Datum Avinionidecimo Kalendas Octobris, Pontificatus nostri anno Quinto.

Dat. die 22. Septembris 1339. An. V.

XV.

De Studio Generali in Civitate Gratianopolitana erecto, nonnullisque eiusdem legibus.

Benedictus Episcopus, Servus Servorum Dei, Venerabili Fratri Joanni Episcopo Gratianopolitana, eiusque Successoribus canonice substituendis Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Ex Regest. in eodem Archivio.

Inter cuncta desideria, quae grata nostris occurrunt affectibus, illud praecipue menti nostrae inherere dignoscitur, ut Catholicae Fidei Professores expulsi ignorantiae tenebris gloriosa literarum scientia imbuantur, & laudabilibus sapientiae studiis eruditi suos actus, & opera disponant, & ordinent in lumine veritatis: quodque literarum studia, in quibus margarita scientiae reperitur, laudanda ubilibet incrementa suscipiant, & propensius invalescant, in illis praesertim locis, quae ad multiplicanda doctrinae semina & germina salutaria producenda idonea, & accomoda existere dignoscuntur.

Exordium.

§. 1. Sane dudum diligentius attendentes, quod Civitas Gratianopolitana propter ipsius commoditates, & condiciones quamplurimas erat apta non modicum Studio Generali: Nos profectibus publicis multipliciter expedire credentes, ut in Civitate praedicta cultores sapientiae inferantur, fructum uberem largiente Domino in tempore producturi, tum ob praemissa tum etiam ob sincere fidei puritatem, & eximia devotionis affectum, quos dilectus Filius nobilis Vir Humbertus Delphinus Viennensis ad Nos, & Apostolicam Sedem gerit, qui super his nobis humiliter supplicavit, auctoritate Apostolica concedimus, & per nostras literas duximus indulgendum, ut in Civitate praefata ex tunc foret, in iure videlicet Canonico, & in Civili, & in medicina, & artibus, perpetuum Studium Generale, in quo Magistri doceant, & Scholares libere studeant & audiant in facultatibus praebatis, & in eisdem

Studium Generale Gratianopoli se erecisse ait.

XVI.

Revocatio Vestigialium, & Pedagogiorum a Populo Romano absque Sedis Apostolicae licentia impositorum.

Ex Regest. eodem.

Benedictus Episcopus, Servus Servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

Consulto provida decrevit antiquitas, quae per novorum impositiones vestigialium, quae sine principali auctoritate institui non possunt, non fore aliquid exigendum: quinimo Pedagogiorum seu Vestigialium huiusmodi exactiones tam iure canonico, quam civili regulariter & merito sunt damnatae: vetusto etiam more Sanctorum Patrum est in Sancta Romana Ecclesia introductum, quod Romani Pontifices in certis & praecipuis Ecclesiae praefatae solemnitatibus eos, qui novas pedagogiorum exactiones statuere vel imponere praesumunt, nisi sint legitima auctoritate sussulti, sententia excommunicationis involvunt.

Ius imponendi Vestigialia ad quos spectat.

§. 1. Sane nuper, sicut accepimus, Officiales, seu Populus Urbis non attendentes praemissa, absque nostra licentia de novo gabellam seu gabellas ac nova vestigialia in dicta Urbe instituire temere praesumpserunt in magnum Reipublicae ac libertatis Civium Romanorum, nec non Ecclesiarum, Clericorum, & Peregrinorum praedictorum & gravamen, proponentes de dicta Gabella tenere certam Militiam Equitum, & de eiusdem Gabella provenitibus stipendia solvere Equitibus memoratis.

Quandam Gabellam ab Officialibus Romanis impositam.

§. 2. Nos igitur attendentes, quod eiusdem Gabellae seu Vestigialium institutio eidem Reipublicae ac libertati Ecclesiasticae, & immunitati dictorum Civium, nec non Clericorum & Peregrinorum plurimum praedictis existit, & quod ex praedicta militia eorumdem Civium & aliorum plurimum oppressiones & alia mala quamplurima possent sequi, ac volentes propterea perniciosae huiusmodi novitati congruis remediis obviare, praedictas Gabellas noviter praesumptione temeraria institutas, quatenus processerunt de facto, auctoritate Apostolica revocamus & annullamus omnino, exactionem earumdem fieri districtius inhibentes, eos qui contra inhibitiones huiusmodi post praesentium obtentam notitiam, praedictas Gabellas de novo institutas exigere vel similes absque nostra licentia speciali de novo instituire, nec non illos, qui super his praestare eis consilium, auxilium vel favorem praesumpserint, decernentes ipso facto excommunicationis sententiae subiaccere.

Revocat, exiguam vestig.

Nulli ergo &c. Datum Avinioni Kalendis Decembris Pontificatus nostri anno Quinto.

Dat. die 1. Decembris 1339. An. V.

Licentiandi iur. Episcopo asserum.

dem facultatibus Magisterii titulo valeant idonei decorari.

§. 2. Ut autem concessio, & indulgentia huiusmodi ad profectum, & utilitatem studentium, & ad dictum Studium, confluentium efficaciter impleantur, tibi Frater Episcopo, tuisque successoribus Episcopis, Gratianopolitan, qui erunt pro tempore in perpetuum imperpetuandi personis ad hoc idoneis docendi licentiam iuxta infra scriptum modum liberam concedimus, auctoritate Apostolica facultatem, auctoritate praedicta tenore praesentium studentes, ut si qui processu temporis fuerint, qui sibi in dicto studio docendi licentiam, & in eisdem facultatibus magisterii titulo insigniri: ita tamen ut quotiens aliqui fuerint promovendi, praesententur Gratianopolitan. Episcopo, qui erit pro tempore, vel ei, quem ad hoc idem Episcopus duxerit deputandum, qui magistros facultatis illius, in qua examinatio fuerit facienda in eodem Studio praesentibus, & vocatis eos gratis, & difficultate quacumque sublata de scientia, facundia, modo legendi, & aliis, quae in promovendis ad Doctoratus seu Magistratus officium requiruntur, examinare studeat diligenter: & illos, quos idoneos repererit, petito secreto Magistrorum eorumdem consilio, quod utriusque consilium in ipsorum consensum diffundendum vel iacturam revelari quomodolibet sub divinae maledictionis interminatione districtissime prohibemus, approbet & admittat, eisque petitam licentiam largiatur, alios minus idoneos penitus repellendo, postpositis omnino gratia, odio vel favore.

Licentiandi iur. ubique terrarum legere possunt.

§. 3. Illi autem, qui in Civitate praefata examinati, & approbati fuerint, ac docendi licentiam obtulerint, ut, est dictum, ex tunc absque examinatione, vel approbatione alia legendi, & docendi ubique terrarum plenam, & liberam habeant facultatem, nec a quocumque valeant prohiberi.

Juramentum a Magistris praestandum.

§. 4. Sane, ut rite in praefatis examinationibus procedatur praecipimus, ut Magistri legere in eodem Studio cupientes antequam incipiant praesent publice juramentum, quod ipsi vocati, ad examinationes easdem venient nisi fuerint legitime impediti, & gratis sine difficultate, odio & favore postpositis dabunt examinationi fidele consilium, qui de examinationibus, velut digni approbati debeant, aut indigni merito reprobati. Qui vero juramentum huiusmodi praestare noluerint, nec ad legendum, nec ad examinationes easdem, nec etiam, ad aliqua Universitatis ipsius studii commoda, vel beneficia ullatenus admittantur. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostrarum constitutionis prohibitionis, & praeccepti infringere &c.

Datum Avinioni secundo Kalendas Octobris, Pontificatus nostri anno Quinto.